

**ULUSAL
YENİLİK STRATEJİSİ**

(2008-2010)

Yenilik: Tanımlar

Ülkemizde yenilik faaliyetlerinin sistemleştirilmesi ve stratejik bir çerçevede yürütülmesi için öncelikle yenilik kavramının ve ilgili diğer kavramların net olarak ortaya koyulması önem taşımaktadır.

OECD'nin Oslo Kılavuzu bu bakımdan uluslararası bir standart teşkil etmektedir. Kılavuz, yenilik kavramına ve yenilik kavramıyla ilişkili diğer kavramlara açıklık getirmektedir. Kılavuzda yalnızca ticari teşebbüs sektöründe, firma düzeyindeki yenilik incelenmektedir.

Kılavuza göre **yenilik**, yeni veya önemli derecede iyileştirilmiş bir ürün (mal veya hizmet), veya süreç, yeni bir pazarlama yöntemi ya da yeni bir organizasyonel yöntemin işletme içi uygulamalarda, işyeri organizasyonunda veya dış ilişkilerde gerçekleştirilmesidir.

Dört tür yenilik vardır:

- ürün yeniliği
- süreç yeniliği
- pazarlama yeniliği
- organizasyonel yenilik.

Ürün yeniliği, mevcut özellikleri veya öngörülen kullanımlarına göre yeni ya da önemli derecede iyileştirilmiş bir mal veya hizmetin ortaya koyulmasıdır. Bu; teknik özelliklerde, bileşenler ve malzemelerde, birleştirilmiş yazılımda, kullanıcıya kolaylıkta ve diğer işlevsel özelliklerde önemli derecede iyileştirmeleri içermektedir.

Süreç yeniliği yeni veya önemli derecede iyileştirilmiş bir üretim veya teslimat yönteminin gerçekleştirilmesidir. Bu yenilik, teknikler, teçhizat ve/veya yazılımlarda önemli değişiklikleri içermektedir.

Pazarlama yeniliği, ürün tasarımı veya ambalajlaması, ürün konumlandırması, ürün tanıtımı (promosyonu) veya fiyatlandırmasında önemli değişiklikleri kapsayan yeni bir pazarlama yöntemidir.

Organizasyonel yenilik, firmanın ticari uygulamalarında, işyeri organizasyonunda veya dış ilişkilerinde yeni bir organizasyonel yöntem uygulanmasıdır.

Ürün ve süreç yenilikleri; teknolojik ürün yeniliği ve teknolojik süreç yeniliği kavramları ile yakından ilişkilidir. Pazarlama yenilikleri ile organizasyonel yenilikler, önceki tanımlara kıyasla kılavuz tarafından kapsanan yenilik yelpazesini genişletmektedir.

Yenilik kavramı ile ilişkili diğer kavramlar kılavuzda şöyle tanımlanmaktadır:

Araştırmacılar, yeni bilgi, ürün, süreç, yöntem ve sistemlerin tasarım veya oluşturulması ve ilgili projelerin yönetilmesiyle uğraşan uzmanlardır.

Teknisyen ve dengi personel, ana görevleri mühendislik, fen, yaşam bilimi veya sosyal ve beşeri bilimler alanlarının bir veya daha fazlasında teknik bilgi ve deneyim gerektiren kişilerdir. Kavramların ve çalışma yöntemlerinin uygulanmasını içeren bilimsel ve teknik görevler gerçekleştirerek, genelde araştırmacıların gözetimi altında Ar-Ge'ye katılırlar. Dengi personel ise benzer Ar-Ge görevlerini araştırmacıların gözetimi altında sosyal ve beşeri birimlerde gerçekleştiren personeldir.

Diğer destek personeli, Ar-Ge projelerine katılan veya bu gibi projelerle doğrudan ilişkili olan vasıflı ve vasıfsız zanaatkarlarla sekreter ve memurları içerir.

Mevcut Durum Analizi

Maliyet faktörleri	Yenilik Faaliyetlerini Engelleyici Faktörler*	Mevcut Destekler
	Aşırı risk algılaması	TTGV: Risk Paylaşımı Desteği Kredi Garanti Fonu: Kredi Garantisi Desteği KOBİ A. Ş. (TOBB): Risk Sermayesi Desteği VakıfRisk: Risk Sermayesi Desteği İşRisk: Risk Sermayesi Desteği
	Çok yüksek maliyet	
	Teşebbüs içi fonların eksikliği	
	Teşebbüs dışı kaynaklardan finansman eksikliği:	
	Girişim sermayesi	TÜBİTAK TEYDEB: 1508 - Teknoloji ve Yenilik Odaklı Girişimleri Destekleme Programı (TEKNOGİRİŞİM) TTGV: Ön Kuluçka Destekleri Başlangıç Sermayesi Destekleri KOSGEB: Yeni Girişimci Desteği Genç Girişimci Geliştirme Programı
Kamu fonlama kaynakları	TÜBİTAK TEYDEB: 1501 - Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı 1502 - EUREKA Sanayi Ar-Ge Ağı Desteği 1507 - KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı Hazine Müsteşarlığı: Ar-Ge yatırımları, yeni ürün geliştirilmesi, ürün kalite ve standartlarının yükseltilmesi alanlarında yatırım kredisi (Yatırım Teşviği) DTM: AR-GE Faaliyetlerinin Proje Bazında Desteklenmesi (TEYDEB Kanalı ile) DPT: DPT Destekli Araştırma Projeleri AB Destekli Bölgesel Kalkınma Programı Uygulamaları (Rekabetçilik ile ilgili çağrılar olabilmekte) KOSGEB: Teknoloji Araştırma ve Geliştirme Desteği Tanıtım Desteği	

* OECD Oslo Kılavuzu: Yenilik Verilerinin Toplanması İçin İlkeler, TÜBİTAK, Haziran 2006, Ankara, 73. sayfada yer alan Tablo 4.1'in uyarlanmış halidir.

Bilgi faktörleri	Yenilik Faaliyetlerini Engelleme Faktörleri	Mevcut Destekler
	Yenilik potansiyeli (Ar-Ge, tasarım, vb.) yetersizliği	<p>KOSGEB: İş Geliştirme Merkezi Desteği Markaya Yönlendirme Desteği</p> <p>TÜBİTAK ARDEB: 1001 - Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı 1002 - Hızlı Destek Programı 1006 - Bilimsel Toplantı Destekleme Programı 1010 - Evrensel Araştırmacı (EVRENA) Programı 1011 - Uluslararası Bilimsel Araştırma Projelerine Katılma Programı</p>
	Vasıflı personel eksikliği:	
	Teşebbüs içinde	
Emek piyasasında	<p>TÜBİTAK BİDEB: 2210 - Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı 2211 - Yurt İçi Doktora Burs Programı 2213 - Yurt Dışı Doktora Burs Programı 2214 - Yurt Dışı Araştırma Burs Programı (Doktora Öğrencileri İçin) 2215 - Ph.D. Fellowships For Foreign Country Citizens 2216 - Research Fellowships For Foreign Country Citizens 2217 - Lisansüstü Yaz Okulu Destekleme Programı 2228 - Son Sınıf Lisans Öğrencileri İçin Yurt İçi Lisansüstü (Yüksek Lisans/Doktora) Burs Programı 2216 - Research Fellowships For Foreign Country Citizens 2218 - Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı 2219 - Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı 2221 - Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı 2225 - TÜBİTAK - Almanya (DFG), Avrupa Bilimsel Değişim Burs Programı 2226 - TÜBİTAK - İngiltere (Royal Society), Bilimsel Değişim Burs Programı 2227 - TÜBİTAK - Macaristan (HAS), Bilimsel Değişim Burs Programı</p> <p>KOSGEB: Nitelikli Eleman Desteği KOSGEB Danışmanlık Desteği Genel Eğitim Programları Özel Eğitim Desteği</p> <p>TÜBİTAK ARDEB: 1001 - Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı 1002 - Hızlı Destek Programı 1006 - Bilimsel Toplantı Destekleme Programı 1010 - Evrensel Araştırmacı (EVRENA) Programı 1011 - Uluslararası Bilimsel Araştırma Projelerine Katılma Programı 3501 - TÜBİTAK Ulusal Genç Araştırmacı Kariyer Geliştirme Programı (Kariyer Programı)</p>	

	Yenilik Faaliyetlerini Engelleiyici Faktörler	Mevcut Destekler
Bilgi faktörleri	Teknoloji bilgisi eksikliği	<i>TÜBİTAK BİDEB:</i> 2210 - Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı 2211 - Yurt İçi Doktora Burs Programı 2213 - Yurt Dışı Doktora Burs Programı 2214 - Yurt Dışı Araştırma Burs Programı (Doktora Öğrencileri İçin) 2215 - Ph.D. Fellowships For Foreign Country Citizens 2216 - Research Fellowships For Foreign Country Citizens 2217 - Lisansüstü Yaz Okulu Destekleme Programı 2228 - Son Sınıf Lisans Öğrencileri İçin Yurt İçi Lisansüstü (Yüksek Lisans/Doktora) Burs Programı 2216 - Research Fellowships For Foreign Country Citizens 2218 - Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı 2219 - Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı 2221 - Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı 2223 - Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı 2224 - Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı 2229 - Lisans Ve Lisans Öncesi, Öğretmen Ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı 2225 - TÜBİTAK - Almanya (DFG), Avrupa Bilimsel Değişim Burs Programı 2226 - TÜBİTAK - İngiltere (Royal Society), Bilimsel Değişim Burs Programı 2227 - TÜBİTAK - Macaristan (HAS), Bilimsel Değişim Burs Programı <i>KOSGEB:</i> Nitelikli Eleman Desteği KOSGEB Danışmanlık Desteği Genel Eğitim Programları Özel Eğitim Desteği <i>TÜBİTAK ARDEB:</i> 1001 - Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı 1002 - Hızlı Destek Programı 1006 - Bilimsel Toplantı Destekleme Programı 1010 - Evrensel Araştırmacı (EVRENA) Programı 1011 - Uluslararası Bilimsel Araştırma Projelerine Katılma Programı
	Pazar bilgisi eksikliği	
	Dış hizmetlerin kullanılabilirliğindeki kusurlar	

	Yenilik Faaliyetlerini Engelleyici Faktörler	Mevcut Destekler
Bilgi faktörleri	Aşağıdakiler için işbirliği ortaklarının bulunmasındaki zorluklar:	
	Ürün ve süreç geliştirme	<p><i>TÜBİTAK TEYDEB:</i> 1503 - Proje Pazarları Destekleme Programı <i>DPT:</i> Kalkınma Ajansları <i>KOSGEB:</i> İş Geliştirme Merkezi Desteği <i>TÜBİTAK BİDEB:</i> 2223 - Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı 2224 - Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı 2229 - Lisans Ve Lisans Öncesi, Öğretmen Ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı <i>TÜBİTAK ARDEB:</i> 1301 - Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Projeleri (İŞBAP) Destekleme Programı</p>
	Pazarlama ortaklıkları	<p><i>DPT:</i> Kalkınma Ajansları <i>TÜBİTAK BİDEB:</i> 2223 - Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı 2224 - Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı 2229 - Lisans Ve Lisans Öncesi, Öğretmen Ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı <i>TÜBİTAK ARDEB:</i> 1301 - Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Projeleri (İŞBAP) Destekleme Programı <i>KOSGEB:</i> Yurtiçi Sanayi Fuarlarına Katılım Desteği Yurtiçi Uluslararası Sanayi İhtisas Fuarlarına Katılım Desteği Milli Katılım Düzeyindeki Yurtdışı Fuarlara Katılım Desteği Milli Katılım Dışındaki Yurtdışı Fuarlara Katılım Desteği</p>
	Teşebbüs içi organizasyonel katılımlar:	
	Personelin değişime yönelik tavrı	
	Yöneticilerin değişime yönelik tavrı	
	Teşebbüsün yönetsel yapısı	
Üretim koşullarından ötürü personelin yenilik faaliyetlerine yönlendirilme imkansızlığı	<i>TÜBİTAK ARDEB:</i> 1008 - Patent Başvurusu Teşvik ve Destekleme Programı	

Pazar faktörleri	Yenilik Faaliyetlerini Engelleyici Faktörler	Mevcut Destekler
	Yenilikçi mal veya hizmetler için belirsiz talep	
	Yerleşik teşebbüsler tarafından domine edilen potansiyel Pazar	
Kurumsal faktörler	Altyapı eksikliği	<i>Hazine Müsteşarlığı:</i> Ar-Ge yatırımları, yeni ürün geliştirilmesi, ürün kalite ve standartlarının yükseltilmesi alanlarında yatırım kredisi (Yatırım Teşviği) <i>DPT:</i> DPT Destekli Araştırma Projeleri AB Destekli Bölgesel Kalkınma Programı Uygulamaları (Rekabetçilik ile ilgili çağrılar olabilmekte) <i>KOSGEB:</i> Altyapı ve Üstyapı Uygulama Proje Desteği Ortak Kullanım Amaçlı Makine Teçhizat Desteği Bilgisayar Yazılımı Desteği
	Mülkiyet haklarının zayıflığı	<i>KOSGEB:</i> Sınai Mülkiyet Hakkı Desteği
	Mevzuat, düzenlemeler, standartlar, vergilendirme	<i>KOSGEB:</i> Genel Girişimcilik Eğitim Programı Genel Test, Analiz ve Kalibrasyon Desteği CE İşaretlemesine İlişkin Test Ve Analiz Desteği
Yenilik yapmamaya ilişkin diğer sebepler	Önceki yeniliklerden ötürü yenilik yapma ihtiyacının duyulmaması	
	Yeniliklere yönelik talep eksikliğinden ötürü ihtiyaç duyulmaması	

Yenilik Sisteminin Unsurları

a. Firmalar

b. Kamu

- i. Politika belirleyen kurumlar (BTYK, Maliye Bakanlığı, DPT, Hazine Müsteşarlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, TÜBİTAK)
- ii. Mali destekler için bütçe belirleyen (Maliye Bakanlığı, DPT, Hazine Müsteşarlığı)
- iii. Mali destek sağlayan (Hazine Müsteşarlığı, DTM, TÜBİTAK, KOSGEB)
- iv. Ortam Yaratan: Teşvik Sistemleri, Mali ve Hukuki Mevzuat Geliştiren (BTYK, Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, DPT, Hazine Müsteşarlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, TÜBİTAK)

c. Üniversite ve Araştırma Kuruluşları

Genel Strateji

Ülkemizdeki bu yenilik unsurlarının ve araçlarının stratejik bir yönelimle, koordinasyon içinde bir sinerji oluşturabilmek ve ihtiyacımız olan atılımı gerçekleştirebilmek için aşağıda ana hatları verilen sistemin hayata geçmesi gereklidir.

Bu çerçevenin gerçekleşmesinde bir mutabakat içinde hareket etmek elzemdir.

Vizyon

Yenilikçiliğe odaklanarak, istihdamı gelişmiş, katma değeri yüksek ürünler üreten, bu sayede verimliliği, rekabetçiliği artmış bir Türkiye.

Misyon

Ülkemizin uluslararası rekabet gücünü artırmak için; ithalat bağımlılığını azaltacak, ihracatı yükseltecek yenilik yetkinliğini geliştirmek ve dünyadaki gelişmelere uygun altyapı ve ortamları oluşturmak.

Genel Amaçlar

1. Teşebbüsü, yenilikçiliği ve verimliliği teşvik etmek
2. Ülkedeki bilim ve teknoloji kapasitesini en etkin şekilde kullanmak
3. Sürdürülebilir, güçlü ve rekabetçi piyasaların ortaya çıkmasını desteklemek
4. Uygun altyapı ve ortamlar oluşturmak
5. Uluslararası işbirliğini geliştirmek
6. Yenilik sisteminin yönetiminin ve eşgüdümün geliştirilmesi

Eylem Alanları

1. Teşebbüs, Verimlilik ve Yenilik
2. Bilim ve Teknolojinin Firmalara Transferi
3. Rekabetçilik
4. Altyapı ve Ortamlar
5. Uluslararası İşbirliği
6. Yönetişim ve Eşgüdüm

1. Teşebbüs, Verimlilik ve Yenilik

Amaç: Teşebbüsü, yenilikçiliği ve verimliliği teşvik etmek

Stratejiler:

Yenilikle ilgili farkındalık yaratmak ve yeniliği geliştirecek uygun bir iş ortamı oluşturmak

Firmaların yeniliğini, araştırma alanında işbirliğini ve araştırmanın ticarileştirilmesini destekleyerek teşvik etmek

Yurt içi ve dışındaki teknoloji ve iyi uygulamaların benimsenmesini desteklemek

Gelecekte etkin olacak sanayi dallarında yeni teknolojilerin geliştirilmesini desteklemek

Rekabetçiliği desteklemek

Eylemler:

Bilim ve teknolojik araştırma faaliyetlerinin sonuçlarının sanayi tarafından kullanılması

Bölgesel ölçekte rekabetçi üretimi sağlayacak yenilik faaliyetlerinin desteklenmesi

Ulusal araştırma işbirliği programlarına katılımın desteklenmesi

Uluslararası (AB P gibi) araştırma işbirliği programlarına katılımın desteklenmesi

Sanayinin iyi örnekleri öğrenmesine ve yurtiçi ve dışında geliştirilen mevcut ve yeni teknolojileri benimsemesinin desteklenmesi

Firmaların, özellikle KOBİ'lerin bilgi ve enformasyon teknolojilerini kullanımının artırılması

Küçük firmaların oluşumu ve faaliyetlerinde bilim, teknoloji, tasarım ve yeniliğin öneminin benimsetilmesi ve bu yönde destek araçlarının geliştirilmesi

Kamu sektörünün Ar-Ge tedarik programlarının özel kesime açılması

Yenilikçi teşebbüslerin (start-up, spin-off, vb.) teşvik edilmesi

Risk sermayesi modelinin etkin hale getirilmesi

2. Bilim ve Teknolojinin Firmalara Transferi

Amaç: Ülkedeki bilim ve teknoloji kapasitesini en etkin şekilde kullanmak

Stratejiler:

Genel bilim ve teknoloji yapısını desteklemek

Bilim ve araştırma alanında çalışan bilim insanı sayısını, yetkinliğini ve yeteneklerini artırmak

Yerel ve uluslararası araştırmacılar ve araştırma kuruluşları ile etkin ilişki ve işbirliği oluşturmak

Bilim ve araştırmanın ekonomik kalkınma ve yaşam kalitesine katkı yapacak şekilde bilgi transferi için destekler tasarlamak ve kapasite oluşturmak

Eylemler:

Özel sektörün mevcut Ar-Ge ve yenilik performansının analiz edilmesi

Bilim alanı ve sanayi arasındaki ortak Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesi

Bilim ve araştırma altyapısının desteklenmesi

Temel bilimler ve teknoloji araştırmalarının desteklenmesi

Bilim ve araştırmayı destekleyen kurumların yenilikçiliğin desteklenmesine öncelik vermesinin sağlanması

Akademik ve sanayi destek programlarının yenilikçiliği içerecek şekilde çeşitlendirilmesi

Bilim ve araştırma kuruluşlarının faaliyet ve sonuçlarının yayılımının teşvik edilmesi

Araştırma merkezlerinin firmalar ile olan yenilik ilişkilerinin güçlendirilmesi

Akademik araştırmacıların sanayi ile olan ilişkilerinin analizi

Araştırma merkezlerinin dünya çapında yetenek ve başarı sahibi araştırmacıları istihdamı için teşvikler sağlanması

İşgücünün geleceğin iş sahaları için uygun yeteneklerle donatılması için eğitim programlarının oluşturulması

Araştırmaların ticarileştirilmesi için uygun destek programları geliştirilmesi

3. Rekabetçilik

Amaç: Sürdürülebilir, güçlü ve rekabetçi piyasaların ortaya çıkmasını desteklemek

Stratejiler:

Bilim, araştırma ve yeniliğe kamuoyunun desteğini sağlamak

Fikri Mülkiyet Haklarını yenilik ve rekabeti teşvik edecek şekilde yönetmek

Firmaların ve kişilerin bilgi ve enformasyon teknolojilerine erişimini ve kullanımını teşvik edecek ve elektronik ticareti geliştirecek bir altyapı oluşturmak

Eylemler:

Patent mevzuatı ve işlemleri ile ilgili bilgilerin yayılımının sağlanması

Patent işlemlerini sadeleştirecek ve maliyetlerini azaltacak önlemlerin alınması

Ulusal düzenleyici, standartlar ve metroloji sistemlerinin, sanayinin yenilikçiliğini destekleyecek ve kamu politikasının ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde geliştirilmesi

Ticari faaliyetler önündeki teknik engelleri kaldıracak ve ürünler, hizmetler ve kalite yönetimi için teknik standartlar geliştirilmesinin desteklenmesi

Mevcut desteklerin kişi, firma ve ekonominin geneli üzerinde yaptığı etkilerin izlenmesi, gözden geçirilmesi ve sürekli iyileştirmelerin yapılması

4. Altyapı ve Ortamlar

Amaç: Uygun altyapı ve ortamlar oluşturmak

Strateji: Gerekli sinerjiyi oluşturacak ortamları hazırlamak

Eylemler:

Teknoparkların geliştirilmesi ve erişilebilir hale getirilmesi

İnkübatörlerin artırılması ve yaygınlaştırılması

Yenilik yönetim sistemlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması

Teknoloji platformlarının yaygınlaştırılması

5. Uluslararası İşbirliği

Amaç: Uluslararası işbirliğini geliştirmek

Strateji: BTYK'nın 2006/202 no.lu kararıyla uygulamaya konulan Uluslararası BTY Stratejisi ve Uygulama Planı'nın içerdđi eylemlerin uygulanmasına katkıda bulunmak.

6. Yönetişim ve Eşgüdüm

Amaç: Yenilik sisteminin yönetimi ve eşgüdümü geliştirmek

Stratejiler:

Kamunun sanayi ile olan diyalogunu güçlendirmek

Yenilikçiliği fonlayan kuruluşlar arasındaki eşgüdümü ve diyalogu geliştirmek

Eylemler:

TÜBİTAK ve diğer yeniliği destekleyen kamu kuruluşlarında sanayiden gelen uzmanların politika ve destek programlarının geliştirilmesinde istihdam edilmesi

Yeniliğe yönelik olarak oluşturulacak tüm sistemlerin, mevzuat ve yasalar ile mekanizmaların geliştirilmesi sırasında başta özel kesim olmak üzere tüm paydaşların katılımının sağlanması

BTYK sürecinin etkin kullanılması

Toplantılar ve çalıştaylar düzenleyerek sorun alanlarında yeni ortak yaklaşımlar belirlenmesi

Uluslararası iyi örneklerin aktarılması ve tartışılması için platformlar oluşturulması

İzleme ve Değerlendirme

Kritik Performans Ölçüleri

Bu eylem planında yer alan amaç ve hedeflerin, firma bazındaki faaliyet ve performansa yaptığı etkileri izlemek ve değerlendirmek için aşağıda sıralanan unsurlar izlenecektir:

- a. Firma Ödemeler Dengesi
- b. İstihdam (Genel ve Ar-Ge bazlı)
- c. Sürdürülebilir istihdam (istihdam yapısının rekabetçi ekonominin gereklerine ve gelişim trendlerine uygunluğu)